

# BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p><b>PRETIULU ABONAMENTULUI:</b>          Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.          " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr.          Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr.          " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p><b>PRETIULU INSERTIUNILORU:</b>          Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu          cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte          4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la          Redactiunea dela          „Biserica si Scól'a.“          Èr banii de prenumeratiune la          „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	--

## INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

### „BISERIC'A si SCÓL'A.“

*Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.*



Cu 1. Iuliu v. a. c. deschidemu abonamentu nou la „Biserica si Scól'a.“

Rugàm pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

*Pentru Austro-Ungari'a pe unu anu 5 fl.—cr.*

*" " " " " 1/2 2 fl.50cr.*

*Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 franci.*

*" " " " " 1/2 7 fr.*

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpatii calduróse precum si de bunavointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

**Redactiunea.**

## Congresulu nationalu-bisericescu.

(Continuare.)

### Siedinti'a VII.

Presenti dintre Prelati: Escel. S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu si Pré Santi'a S'a, Episcopulu Aradulu. Notariu Mateiu Voileanu.

Dupace se presenta unele repórte congresulu, si dupace biroulu se insarcinéza a aflá unu localu mai corespundietoriu pentru tienerea siedintieloru congresuale, Escel. S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu luandu cuventulu espune urmatóarele:

Se ne abatemu pe unu scurtu momentu dela ordinea lucrariloru nóstre, pentru care suntem propria-

mente intruniti aici, si aruncându o scurta privire in trecutu, se ne facemu seama cu unu simtiu alu inimii, care nici cându nu adórme, dar sbucnesce cu deosebire la anumite ocațiuni si anumite momente serbatoresci. Credu, ca vor fi cunoscute tuturor, si celor tineri, si celor betrani, luptele cele multe pentru autonnomi'a bisericeii nóstre. Dorintiele s'au exprimat de multu cu vr'o 50—60 de ani mai nainte, dar nu s'au pututu realisé pana candu nu ne-a trimisu providenti'a pe barbatulu in adeveru providentialu, pe neuitatulu Siagun'a, — fara de care, putem s'o spunemu, ca nu ne-amu fi castigatu nici constitutiune, nici metropolie. Nu vréu se dicu, ca altii nu au contribuitu multu la recastigarea metropoliei nóstre, dar trebue se recunóscemu, ca acést'a in prim'a linie lui avem s'o multiamimu. Mâne se implinescu 13 ani, de candu acestu mare barbatu a reposatu in Domnulu. Diu'a de mâne va fi deci momentulu binevenitu, in care se ne depunemu recunoscintiele nóstre catra densulu printr'unu parastasu solemn, ce se va tiené ori aci, ori la loculu unde suntu asiediate spre vecinica odichna osemintele lui. Deórece inse mergerea la Resinari ar fi impreunata cu multe greutáti, propune, ca aci sè-se servérsiasca actulu solemn, la care invita pe toti deputatii congresuali, ca se iee parte in corpore. (Aprobari generale.)

In acestu intielesu se iea actu la protocolu, si la propunerea deputatulu Dr. I. Gall se decide, ca mâne se nu se tienia siedintia.

I. Bartolomei in calitate de raportoru alu comisiunii organizatóre reportéza asupra punctulu 2 din raportulu plenulu, remasu conformu conclusulu luat in siedinti'a de ieri in suspensu, — si propune a se luá cu parere de reu cunoscintia despre tienerea neregulata a siedintieloru si sè se indrume consistoriulu metropolitanu a se conformá regulamentulu; cât pentru manipulati'a din cancelari'a metropolitana, despre a carei esactitate prin autopsie s'a convinsu, propune, ca esibitele sinodulu episcopescu sè-se separe si sè se induca in registre separate, — actele dele-

gatiunii congresuale sè se transpuna fara amanare P. S. S. Dlui episcopu alu Aradului, ca v-presied. alu ei, spre folosintia, — in fine sè-se insarcineze consistoriulu metropolitanu, ca se presinte rapòrte si conspecte speciale despre agendele sale oficiale cauzele resoltite si restantie precum si despre natur'a acestor'a.

Presidiulu n'ar fi in contra sè-se primésca partea cea mai mare a propunerii. Dar fatia cu punctulu, care repróba netienerea regulata a siedintieloru, observa, cà regulamentul nu a provediutu casulu care a obvenitu, cà consistoriulu, daca se intruniá regulatu, nu ar fi avutu ce pertractá totdéun'a. La aducerea regulamentului s'a luat, cà totdéun'a vor fi lucruri de resoltitu, dar in realitate nu este asia. Cà nu s'a tîenutu in decursulu unui anu intregu consistoriu metropolitanu, este adevveratu, inse cunoscute sunt pedecile, cari au obvenitu in acelu anu tocmái pe timpulu obicinuitu alu tienerii consistoriului metropolitanu. Cred a nu fi de lipsa se le espun aci; sunt prea bine cunoscute. In sfersitu cu privire la separarea acteloru sinodului episcopescu de cele ale consistoriului metropolitanu, róga ca se nu se decreteze. Acele si fara de aceea nu-s multe, si e bine se fie tóte la unu locu.

Dupa unele reflexiuni facute de deputatii Dr. I. Gall si P. Cosma, — congresulu primesce propunerea comisiunii, modificata in conformitate cu propunerea Esc. Sale dlui archiep. si metropolitu.

Cu privire la representatiunea consistoriului archidiecesanu, prin carea se cere deslegarea cestiunei, daca limitarea din §-lu 12 alu statutului organicu: „pana la alu sieselea gradu de sange si alu patrlea de cuscrie“ este a-se intielege inclusive, seau esclusive — la propunerea comisiunii organisatórie congresulu enuntia, ca: aline'a a dóu'a a §-lui 12 din statutulu organicu: „pana la alu sieselea gradu de sange si alu patrlea de cuscrie“ are a-se intielege „inclusive.“

Cu privire la memorandumulu comitetului protopresviteralu din Lugosiu pentru largirea cercului de activitate alu comiteteloru protopresviterale, reportorulu comisiunii organisatórie Ioan Bartolomeiu in numele maioritáti comisiunii propune, si congresulu dupa o discussiune, la carea ieau parte mai multi vorbitori enuncia: consistoriulu metropolitanu se insarcinéza, ca dupa ascultarea sínódeloru eparchiale se presenteze congresulu o instructiune asupra cercului de activitate alu comiteteloru protopresviterale.

#### Siedinti'a VIII.

s'a tîenutu in 16/28. Iunie. Presenti dintre prelati: Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanul si Pré Santi'a Sa, parintele Episcopu Ioanu Metianu.

Dupace se autentica protocolulu siedintiei premergetórie, si se presentéza mai multe esibite, Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu notifica tîenerea in modu solemn a parastasului in me-

mori'a marelui archiereu Andreiu Siagun'a, la carele a participatu congresulu in corpore, si totu de odata atrage atentiunea congresulu la o alta detorintia, carea se impune bisericei facia de fericitulu Emanoil Gozsd, — si fiendca biserice'a tocmái mane serbéza amintirea mucenicului Emanoil, propune, cá in memori'a acestui mecenate alu bisericei si natiunei nóstre sè-se seversiésca mane la 9 óre unu parastasu solenn.

Luandu-se actu despre acést'a la protocolu, presidiulu anuncia, ca siedintiele congresulu se voru tîené de mane incolo in sal'a cea mare din cas'a comitatului.

La ordinea dilei se pune reportorulu comisiunii petitionarie, reportorulu Ioan Tieranu. Cu privire la cele dóue representatiuni ale comitetului parochialu din Oraviti'a-montana, prin carea cere anularea deciseloru mai inalte, cari decretéza, cá parochi'a centrala din aceea comuna se fia parochia protopresviterala, la propunerea comisiunii se decide a-se transpune comisiunii organisatórie, ér cu privire la caus'a dotáriei parochiei de acolo — fiendu afacerea resoltita pre bas'a legii, — petitiunea se respinge.

Rugarea mai multoru poporeni din comun'a Latiunasiu pentru a li-se dá preotu stabilu se transpune consistoriului metropolitanu.

Rugarea preotului Trifon Militariu din Satulu-nou, referitória la arondarea parochiei de acolo la propunerea deputatului Ioan Lengheru se transpune consistoriului eparchialu din Caransebesiu pentru resoltire competentu.

Rugarea lui Michail Contes pentru regularea positiunei sale de capelanu in parochi'a Campeni se transpune consistoriului archidiecesanu pentru resoltire competentu.

Rugarea preotului Nicolau Petrescu din Remeatea pentru reducerea parochiei de acolo, devenita vacanta se transpune consistoriului aradanu pentru afacere competentu.

Rugarea preotului serbescu din Segedin Georgiu Ievrici de a-i-se votá o remuneratiune pentru catichisatiunea scolariloru romani dela scólele din Segedin se transpune consistoriului metropolitanu pentru luare in consideratiune.

Rugarea mai multoru poporeni pentru delatura-re preotului I. Runcanu din comun'a M. St-Georgiu se transpune consistoriului archidiecesanu.

#### Siedinti'a IX.

s'a tîenutu la 17/29. Iunie. Presenti dintre prelati: parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanul si Pré Santi'a Sa, parintele Episcopu alu Aradului. Notariu Ignatiu Papp.

Presidiulu presentéza cererea de concediu a deputatului Sigismund Popovicu. Concediulu cerutu se acórdá.

Deputatulu Petru Oprisiu face urmatórea propunere:

„Considerandu ca starea materiala si morala a poporului nostru, ori celu putien a unei párti con-

siderabile din elu, decade, — si considerandu, ca un'a dintre cauzele principale zace in aceea, ca poporul nostru zace in nelucrarea arópe 100 de dile pe anu, din caus'a serbatoritoru bisericesci, familiare si superstitiose : — maritulu congressu se recomande sinodulu episcopescu pe bas'a §-lui 174 pct. 3 si 4 din statutulu organicu, se studieze cu minutiositate si se dispuna in siedinti'a cea mai deaprópe, ca nrulu serbatoritoru sè se imputieneze, ori prin dispensare, ori prin permutarea serbatoritoru de rangulu alu 3 si 4, cari nu sunt legate de dile fise, pe Duminecele antecedente ori urmatóre."

Popunerea se preda comisiunei bisericesci.

Presidiulu constatandu, ca pentru siedinti'a de adi neavendu nici un'a dintre comisiuni obiecte terminate, asupra caror'a s'ar poté raportá, — atrage din acestu incidentu atentiunea comisiuniloru, ca se grabésca la resolvarea obiectelor, deórece multi dintre dnii deputati ar voi sè se indeparteze.

### Siedinti'a X.

s'a tienutu in 18/30. Iunie. Presenti dintre prelati : Escelenti'a Sa, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu si Pré Santi'a Sa, parintele Episcopu alu Aradului Ioan Metianu. Notariu Mateiu Voileanu.

Dupace se autentica protocólele siedintieloru congresuale VIII si IX si-se presentéza mai multe esibite, se pune la ordinea dilei reportulu comisiunei organizátorie, Reportoriu Ioan Bartolomeiu, — carea cu privire la reportulu presidiului consistoriului metropolitanu in cestiunea sulevata de sinodulu eparchialu din Aradu: daca potu fi alesi de membri ai sinódeloru protopresviterale si individi, cari apartieniu altoru protopresviterale, aréta, ca in sinulu comisiunei s'au ivitu dóne pareri, si anume maioritatea comisiunei propune: De membri ai sinódeloru protopresviterale potu fi alesi numai acei individi, cari se afla indusi in list'a alegatoriloru unei parochii, carea apartiene protopresviteratului concerninte; individi din unu protopresviteratu nu potu fi alesi de membri altui protopresviteratu.

Vincentiu Babesiu, constatandu, ca legea in punctulu acest'a este destul de clara si o lege elera n'are trebuintia de interpretare — in numele minoritátii din comisiunea organizátoria face contrapropunerea, cá congressulu se tréca la ordinea dilei preste acestu obiectu. —

I. cav. de Puscariu propune a-se luá urmatoriulu conclusu: Se potu alege de representanti ai unui cercu eleatoralu si persóne, cari nu sunt inscrise in list'a alegatoriloru unei parochii din acelu protopresviteratu.

I. Slavici crede, ca nu este bine a-se admite principiulu interpretării, cá orisicine se póta fi alesu ori si unde i-place lui, deci sprijinesce propunerea comisiunei.

Dr. Al. Mocioni: Eu credu, cand este verb'a de interpretare, inainte de tóte trebue se vedem, óre este de lipsa ori ba o interpretare, si eu in contra

dlui cav. de Puscariu sustieniu, ca nu exista necesitatea acést'a. Ce dice legea? (cetesce §§ 41 si 6 din stat. org.) Dlu Gallu spune, ca de aici s'ar putea deduce cutare si cutare. Acést'a nu e interpretare, ci o adaugere la lege. Prin deductiuni sfortiate nu interpretámu, ci adaugemu la lege, cáci interpretarea are numai acolo locu, unde testulu e dubiu. Eu nici nu concedu, ca am fi indreptatiti a face o interpretare aici. Petentii nu spunu, ca legea nu e clara; ei numai se plangu, ca membrii din altu tractu vinu, si ii predomnescu. Nu sciu daca sunt indreptatite aceste plangeri, séu nu. Aici nu mai este apoi vorba de interpretare, ci de modificarea legii. Se admitemu ca eu n'am dreptate. Care este principiulu fundamentalu la interpretare? Noi ar trebui se largimu, ér nu se restringemu legea. Se vedem, care este spiritulu intregi organizatiuni a bisericii nóstre. Tecstulu acestei legi este órecum efluculu spiritului unitátii in bisericu. Interpretarea comisiunii este efluculu particularismului. Care principiu e acum pentru noi mai salutaru? Un'a se nu lasámu din vedere, ca prin o asemenea interpretare noi am pune sementi'a particularismului in bisericu, si noi din caus'a oportunitátii am face inceputulu desorganizarii bisericii nóstre. (Contradiceri.) Repetu, ca aici nu e de lipsa interpretarea, cáci intrég'a cestiune n'a venitu pe tapetu din caus'a necesitátii. Propunerea maior. comisiunii e fortiata si in contra principiului fundamentalu alu intregii organizatiuni a bisericii nóstre. Nu primescu propunerea comisiunii, ci pe a dlui Babesiu.

Punendu-se cestiunea la votu congressulu primesce propunerea deputatului I. cav. de Puscariu.

### Siedinti'a XI.

S'a tienutu in 19. Iunie a. c. Presenti dintre prelati: Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu si Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Aradului.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei premergetórie, si dupace se presentéza bugetulu consistoriului metropolitanu pre anii 1886, 1887 si 1888, deputatulu Petru Tisu face urmatóri'a propunere: In protopresviteratulu Panciovei dupace alegerea de protopresviteru nu s'a indeplinitu in terminu legalu, consistoriulu diecesanu din Caransebesiu sè-se aviseze, cá se implinésca legea in acésta cauza. Se transpune comisiunei organizátorie.

La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei scolare. Reportoriulu acelei'a St. Velovan cetesce intregu reportulu consistoriului metropolitanu, cá senatu scolaru, carele se primesce de basa pentru desbaterea speciala.

In desbaterea speciala congressulu iea la cunoscentia punctulu primu din reportu, referitoriu la tienerea siedintieloru, la esibitele intrate si la cauzele resolvite si neresolvite.

Cu privire la datele statistice congressulu aviséza consistoriulu metropolitanu a ingrijí, ca datele statis-

tice se incurga mai esactu, si se fia uniforme; de asemenea si visitatiunea scóleloru sè-se indeplinésca mai regulatu.

Punctulu, referitoriu la fondurile de pensiune se iea la cunoscintia.

Punctulu, referitoriu la dispositiunile, luate din partea consistorieloru eparchiale in interesulu promovării invetiamentului se iea la cunoscintia, cu adaosulu, propusu de L. Simonescu: institutiunea invetiatoreseloru se recomanda deosebitei atentiuni a eparchieloru.

Pentru uniformitatea invetiamentului in tóta metropoli'a, congresulu decide: Consistoriulu metropolitanu sè-se insarcineze a compune pe basa regulamentului provisoriu unu regulamentu, care se reguleze inspectiunea invetiatoriloru; ér cât pentru invetiamentulu la teologie si pedagogie sè-se pregatésca unu proiectu de regulamentu. Amendóue aceste regulamente sè-se prezenteze congresului in procsim'a sessiune

Cu privire la reportulu presidiului consistoriului metropolitanu, pre langa care a substernutu actele, privitórie la convocarea congresului in anii 1884 si 1885, — congresulu a luat urmatoriulu conclusu:

I. Congresulu insarcinéza pe consistoriulu metropolitanu a se adresá catra dlu ministru reg. ung. alu culteloru si invetiamentului publicu cu o representatiune, in care accentuandu-se, ca interpretarea legii si a statutului organicu in privinti'a notificarii modalitáti, notificariloru prealabile despre convocarea congresului din rescriptulu seu dto 16 Octomvre 1877 Nr. 26156 este noua, si ea se abate dela interpretarea si pracs'a usitata pana atunci de catra organele bisericesci si adoptata chiar de insusi Inaltulu ministriu ung. reg.; accentuandu-se mai departe, ca congresulu nici chiar dupa modulu notificarii de mai nainte nu se póte intruni nainte de sosirea preainaltei resolutiuni reg. si asia o noua interpretatre pare a nu fi receruta din punctu de vedere alu interesului de statu — de alta parte procedur'a intentionata in partea prima a rescriptului susnumitu ar face ilusorie observarea terminului intrunirii congreseloru ficsatu prin statut. org. pe 1/13 Octomvre in acelu casu, cand resolutiunea preainalta ar sosi din intemplanie prea tardiu: deci congresulu róga pe dlu ministru a revení la usulu observatu in cele dintai doue perióde ale congresului.

Totodata congresulu si-esprima durerea sa, ca prin dificultarea intrunirii congreseloru nóstre bisericesci impedecea functionarea regulata a supremului organismu alu bisericii nóstre, de órece nu se póte reconstitui la timpulu prescripu consistoriulu metropolitanu, nu se póte compune si nu se potu votá budgetele necesarie pentru intrunirea acelu consistoriu metropolitanu. De aceea congresulu speréza, ca dlu ministru condusu de bunele sale intentiuni, va îngrigí cá se incungiure in viitoriu pedeele functionarii regulate a congreseloru.

In fine congresulu róga pe dlu ministru a fi la preainaltulu tronu interpretele acelor simtieminte de loialitate catra prea inaltulu tronu si patrie, de care simtieminte biserica nóstra totdeun'a a fost si este inspirata si caror'a congresulu, din incidentele regretabile susamintite, se vede indemnatu a dá de nou o espresiune solemna.

II. Escelenti'a S'a Inaltu Prea Santitulu Metropolitu se faca prealabil'a notificare Maiestáti Sale cu siese (6) luni inainte de terminulu prescripu in §. 152 din statutulu organicu pentru intrunirea congresului ordinariu.

III. Congresulu presentu, desi convocat la timpu nepreveditu in statutulu org., fiind congresu ordinariu, periodulu lui se incheie in 30 Septemvre 1887, ér periodulu congresualu viitoriu de 3 ani se incepe dela 1 Octomvre 1887 si duréza pana la 30 Septemvre 1890 si pentru acestu periodu au a se escrie alegerile cu observarea dispositiunii §-lui 150 din statut. organicu celu multu in terminu de 3 luni socotite dela 1 Octomvre 1886 incolo astfelu, cá deputatii congresuali se fie alesi pana la 31 Decemvre 1887 si ei sè se póta intruni in congresu in 1 Octomvre st. v. 1888 pentru periodulu dela 1 Octomvre 1887 pana la 30 Septemvre 1890, avendu a se observá acésta procedura si la periodele, ce vor urmá dela 1 Octomvre 1890 incolo.

(Va urmá.)

## Notitie despre viéti'a si activitatea Metropolitului Moldovei Varlaamu (1632—1653).

(Continuare din Nr. 23.)

Metropolitulu Varlaamu, care in in 1643 dede natiunii si bisericei Romane o carte atât de voluminósa si pretiósa cá oper'a s'a „Carte romanésca de invetiatura;“ in an. 1644 cele „siete taine;“ ér in anulu 1645 „Respunsurile“ sale, prin cari resfranse si nimicí cu deplinu retacitele invetiature din catechismulu tiparitu in limb'a romana din ordinulu lui Racoti, elu, care atât de multu se interesá pentru binele turmei ce pastorea, si pentru inaintarea limbei romane, cine scie câte opere pretióse si de valóre ni-ar fi mai lasatu si cât de multu n'ar fi sporitu respandirea cunoscintieloru in dulcea limba, cu care se ocupá atât de seriosu, daca ar fi traitu in linisce si pace, daca nefericirile ar fi fostu incetatu si n'ar fi mai venitu se turbure din nou pacea tiei, pacea, atât de necesara ori carii activitáti si propasiri, fia pe ori ce terenu. Cáci, precum dice fórté adeveratu cronicariulu nostru Miron Costinu, cand vremurile sunt cumplite „nu stàm de scrisori, ce de grije si suspinuri. Si la acestu felu de scrisóre, gandu slobodu si fara valuri trebuesce; éra noi privimu cumplite vremi, si cumpena mare pamentului nostru si nóa;“ si in alta parte: „Me vei iertá, iubite cetitoriule, cáci nu ti'am scrisu aceste semne la locul lor; crede neputintiei

omenesci, crede valoriloru si cumpliteloru vremi; intréba pe ce vreme am scrisu? si cât am scrisu? si scriitorii cari isvodescu, putieni se afla, éra tipariu nu este.“<sup>1)</sup>

Li e cu totulu usioru celoru de astadi a scrie, cand traescu in deplina linisce si fara nici o grija, cand au tóte inlesnirile si comoditátile, cand legea li acórdá drepturi si prerogative mari, cand au subventiuni grase si póte peste mesura si cand sunt imbui-bati cu de tóte. Si cât de greu li éra celoru din timpii trecuti, de a scrie, cand traiéu cu totulu restrensi, cand n'aveau alta subventiune si alte venituri decât o tacsá mica dela clerulu eparchiei, care taxa in impregiurári critice de siguru, cà nici nu o mai percepeau; apoi unele mici presente, ce capetau dela domni la dile mari si órecari avuturi ale bisericei, cari de siguru serveau pentru sustinerea casei Metropolitane. Paul de Halepo despre veniturile Metropolitului din acelu timpu dice astfeliu: Metropolitulu nu strengé nici o tacsá asupra tieranimii, ci numai o dare banésca anuala dela clerulu jurisdicțiunii sale, pe langa si peste ofertele dela pasce si alte serbatori. Metropolitulu mai dispune de pamentu, vie, pomete etc. ale bisericei.“<sup>2)</sup> Turburarile si nefericirile acestea nesfer-site nu le prea dá pastoriloru timpu se puna man'a pe condeiu, si se gandésca la scrisu, cari inse cu tóte astea totusi, cum puteau si candu gaseau unu momentu mai linu, lucrau din resputeri, pe cand din cei de astadi putieni sunt, cari si-batu capulu cu astfeliu de lucrari spre binele generalu, de si cine are mai multu timpu disponibilu, si cine traesce mai fara grija decât densii? Cu putiene merite ii vedi radicati pe nisce pedestaluri atât de inalte si dupace au ajunsu acolo, si-uita de greu'a sarcina, ce o are pastoriulu bunu, si credu, ca nu li-a remasu nimicu de facutu decât sè se admire si se gandésca, cum se traésca in mai mare linisce, comoditate si desfatere.

(Va urmá.)

1) „Cron. Rom.“ I. 247 si 345. — Se vede, ca tipografi'a trimisa de P. Movila Metrop. Kievului, in care se tiparise operele lui Varlaam si Enstratie Logofetulu, arsece cu totulu in anulu 1650, cand Tatarii si Cozacia au datu focu Iasiloru si cand arse si monastirea Trei-Ierarchi, unde éra asediata tipografi'a, ori ca o sfermasera vrasmasii pradatori cu aceea ocazione asia, in cât numai poté funcționá. P. S. Melchisedecu in Not. ist. p. 226 e de parere cá Grecii au nimicitu tipografi'a din Iasi cand dice: „Observámu, ca si tipografi'a lui Vasilie Voda calugarii greci o au desfiintiatu.“

2) „Arch. ist.“ I. c. p. 94—95. — Datin'a acést'a, de a nu avea Metropolitulu altu remunerariu de cât tax'a ce o aduná dela clerulu jurisdicțiunii sale, se trage din timpuri betrane si a remasu in usu multu si dupa timpulu de care ne ocupámu. Asia intr'unu documentu din 20 Maiu 1450, datu din Sucév'a de Marele Stefanu, prin care intarece monastirei Bistrít'i'a jurisdicțiunea absoluta a egumenului gasimu: „1, se primésoa darea Vladicésca in pagub'a episcopului catolicu.“ („Arch. ist.“ t. I. 1; 113). — Pe timpulu Printiului Cantemiru, la inceputulu secolului alu 18, Metropolitulu avé câte 200 aspri pe anu dela clerulu jurisdicțiunii sale si o piele de vulpe ori de sideru: „Metropolitulu ars pe anu de la fiacare preotu alu eparchiei sale câte dóue sute de spri si câte o pele de vulpe sèu de sideru; é alt'a nu póte se pretinda nimicu; si dela episcopi inca n'are nici unu venitu, ci numai ce vor voi se-i dea. Episcopi au tota acele venituri din diecesele loru cá si metropolitulu din eparchi'a sa.“ (Descrierea Moldovei, I. c. p. 162.

## Unu cerculariu archierescu in contra propa-gandei catolice in Romani'a.

CALINIC

cu mil'a lui Dumnezeu smeritulu arhiepiscopu si metropolitulu alu Ungro-Vlachiei si primatu alu Romaniiei.

Tutororu Prea Santitoru Frati Episcopi, Prea Cuviosiloru Stareti, Egumeni si Archimandriti, Prea Cucerniciloru Protoierei si Ierei, cari sub orice titlu pastorescu turm'a cea cuventátore incredintiata noue de mai marele Pastoriloru, si tutororu iubitoru de Christosu cetatiieni ai Romaniiei, de orice trépta si conditiune, cari facu parte intre membrii santei biserici, pe care Domnulu si Mantuitoriu nostru Isus Christosu si-a agonisit'o prin insusi scumpu sangele seu, charu voue si pace dela parintele luminiloru; ér din partea Smereniei nóstre, archipastorésca binecuventare si dorintia de sanatate, prosperitate si mantuire in Domnulu.

Cu ocasiunea postului Santeloru Pasti, Monseniorere Palm'a, arhiepiscopu latinu din Bucuresci, a adresatu duhovnicescei sale turme o epistola, pentru a-i dá órecare povetie spre fapte bune si pentru a o intári in credintia.

Nimicu mai laudabilu, decât faptulu unui indreptatoriu alu cuventulu adevéru, care cauta se propage principiile salutare ale crestinismului, si se convinge pe credintiosii sei, ca mantuirea sta in tari'a credintiei. Noi n'am avea nimicu de disu in acést'a privintia, càci nu ne este datu a ne amestecá in conducerea turmei incredintiata pastoriei monseniorului Palm'a. Dar nu putem trece cu vederea acelea puncte ale epistolei mentionate, in care se atingu interese ale bisericei ortodoxe romane.

Pentru a intári pe credintiosii bisericei Papale din Romani'a, Monseniorere Palm'a a crediutu de cuviintia, nu numai a laudá in modu escesivu biserice'a latina, ci a o aretá crestiniloru, cá singur'a biserica adevérata, cá singur'a biserica întemeiata pe base solide, fiindca este întemeiata de apostolulu Petru; de unde se deduce, ca tóte celelalte biserici, cari nu recunosc acést'a suprematie si dominatiune, se afla in ratacire, sunt departate de adevérat'a credintia, si prin urmare nu potu dá mantuirea credintiosiloru loru.

Pentru a sustiené aceste asertiuni, monseniorere Palm'a, se sprigine pe argumentele cunoscute ale bisericei latine, despre vocatiunea si antaietatea apostolului Petru la Episcopatulu Romei si despre supremati'a Papei.

Noi scimu si cunóscemu, am putea dice cu lumea intréga, faptele, si traditiunea istorica. E bine se le rememórámu aci.

Istoriesce sta siguru, din faptele apostoliloru, ca dupa ce apostolulu Petru a fost eliberatu din inchisóre: „elu a esitu si s'a dusu intr'altu locu.“ (Fap. ap. c. XII v. 17). Nu se scie in ce locu s'a dusu, si nimicu nu probezá, ca St. Petru a fost vre odata Papa in Rom'a. Biserice'a Romei insira dupa St. Petru vr'o treidiece de Papi, a caroru esistintia istorica e din cele mai problematice.

Intaiulu episcopu alu Romei, reprezentatu cu mitra pe capu, alu 32-lea in list'a Papiloru, este Silvestru I. care traiá in timpulu imperatului Constantin celu mare (314—335). Dela acestu Papa numai, incepu pretentiunile bisericei latine cá biserica Papala, trecendu prin o multime de obstacole si opositiuni, cari dovedescu, ca aceste pretentiuni sunt de o formatiune posterióra.

Câteva date, din cele fórte multe la numeru, vor fi de ajunsu pentru a dovedí acést'a.

Dela 1088 pana la 1216, din timpulu lui Urban alu II-lea pana la finele Pontificatului lui Inocentiu alu III-lea,

se numera 18 Papi, 7 anti-Papi si 4 schisme. Pana astadi au fost 35 de schisme in contra suprematiei Papale.

Sinódele ecumenice n'au fost nici odata convocate seau presiedinte de episcopulu Romei. Decisiunile acestoru Sinóde aveau puterea loru din si prin autoritatea comunei intielegeri a bisericeii, ér nu prin intarirea loru de catra episcopulu Romei.

In intaiulu mileniu alu bisericeii, nu esista o singura decisiune privitoare la dogmele credintiei crestinesci, emanaata dela episcopulu Romei pentru intrég'a biserica; cáci asemenea decisiuni apartineau numai Sinódeloru. Episcopii Romei nu posedau nici o atributiune a dominatiunii; ei nu aveau nici puterea de a legiúi in biserica, nici aceea de a o guverná, nici aceea de a judecá.

In nici unu scriitoriu vechiu alu bisericeii crestinesci (nici in Areopagitulu, nici in Isidor de Sevil'a, nici in abatele Beatus), Papalitatea nu se numera cá o trépta speciala a ierarhiei bisericesci.

In totu casulu biseric'a ortodoxa nici odata nu s'a supusu pretentiuniloru scaunului Papalu; ceea ce dovedesce, ca ele nu au de fundamentu institutiunile Apostolice. —

Ér prelatii cei intai ai bisericeii, nu cunoscú si nu recunoscú drepturi de proeminentia s'au de dominatiune a Papei, nici Tertulian si Ciprian, nici Lactantiu si Eusebiu, nici Atanasie si Vasilie celu mare, nici Grigorie dela Nissa si Grigorie dela Nazianz, nici Epifanie si Chrisostom, nici Ilarie si Pacian, nici Zenó si Lucifer, nici Augustin si Vincentiu de Lerins, nici Sulpiciu si Ambrosiu. Nici unulu din toti acesti'a, si nici chiar Pap'a Pelagiu I. n'au in scrierile loru unu singuru cuventu despre puterea Papala, fiindca acést'a in timpulu loru nu era cunoscuta de nimeni. Nici unulu din toti acesti'a nu explica textulu Evangheliei despre puterea data santului Petru, astfelu cá si cum aceea putere a fost data episcopiloru de Rom'a, cá urmasi ai santului Petru. Toti acesti'a nu au intielesu astfelu cuvintele ce se afla in st. Evanghelie a lui Mateiu (16, 18) si in st. Evanghelie a lui Ioan (21, 18), altfelu, decât cá dise despre insusi Domnulu si mantuitorulu nostru Isus Christos si de credinti'a ce trebuie se avem intr'ensulu, cáci si in Apocalips sta (21, 14): „Zidulu cetatii avea doi-spre-diece apostoli ai mielului.“

Dar si alti doctori din cei mai luminati ai bisericeii Romei, au combatutu intaietatea si supremati'a Papala, si astfelu ea a avutu adversari chiar in sinulu bisericeii latine, pana in prezentu.

Santulu Bernard scriá in secolulu XII-lea, Papei Eugeniu alu II-lea: „Voi nu sunteti mai marele s'au Domnulu episcopiloru, ei numai unulu dintre ei.“

Hotarirea dogmatica a Papei Ioan XXII a fost respinsa de intrég'a intrunire a doctoriloru in teologie din Paris, si regele Franciei a publicatu a ei condamnare in totu Parisulu la sunetulu trîmbiteloru.

La anulu 1268, Luis regele Franciei, carele se numera intre santi, a publicatu faimos'a constitutiune, numita Sanctiunea Pragmatica, cu scopulu de a pune unu frêu cerintelor si pretensiuniloru curtiei Papale, cari incepusera a deveni intolerabile si cari seracise regatulu Franciei.

Dar mai tardiu pe la 1682 episcopulu Bossuet alcatusce totu in acelasi scopu constitutiunea bisericeii Galicane, alu carei art. 4 glasuesce astfelu: „Pap'a are partea principala in cestiunile de credintia, dar cu tóte acestea judecat'a sa se póte reformá de biserica.“

Si chiar in timpurile nóstre, din 601 Prelati intruniti in Vatican, 150 s'au declaratú in contra infabilitatii Papale, si intre asesti'a se aflau cei dintaiu arhiepiscopi si episcopi ai bisericeii latine.

Si cum putem noi primí acést'a suprematie, acést'a inlocuire a Mantuitorulu nostru Isus Christos, singurulu si uniculu nostru Domnu si Stepanu; cáci ap. Pavel ne dice (Fapt. ap. 17, 28) ca: „numai intr'ensulu vietuimú, ne miscámu si suntemu.“

Póte biseric'a latina se créda in sinulu ei despre puterea Papala ce va voi; dar credem ca nu este o fapta crestinesca, cand conducetorii acestei bisericeii, atingu celelalte biserici, cari si ele, si póte intr'unu gradu mai mare, se spiginescu pe Evanghelie, fiindca recunoscú: „numai unu Domnu, o credintia, unu botezu, unu Dumnedieu si Tata alu tuturoru, care este preste tóte si prin tóte si intru noi toti“ (Efes. 4, 5, 6).

*Dar adeveturile si faptele se sdruncina inca mai tare cand Monseniorele Palm'a, pentru a intari in credintia turm'a sa cea duhovnicésca, sustiene ca cultur'a si desteptarea simtiementuluu nationalu in Romani'a a venitú dela biseric'a catolica prin Uniatii din Transilvani'a.*

Asertatiunea acést'a este o dovada, ca Monseniorele Palm'a nu cunósce istori'a romanésca, si numai de aceea a potutu inaintá lucruri, cari nu corespundu cu faptele istoriei.

*Adevurulú netagaduitu si care lucesce cu tarie, este, ca biseric'a ortodoxa a fost totdeun'a pentru Romani scutulu celu mai puternicu alu nationalitatii, ca romanii ortodocsi au statutu ei cei antaiu peptu ceteropirei Europei de catra Musulmani, aপরاندু cu vitejia credinti'a crestinesca, mosi'a si nationalitatea loru; ca limb'a romanésca in biseric'a ortodoxa si prin acést'a biserica s'a ridicatu; ca chiar in secolulu actualu biseric'a ortodoxa a fost si este in Romani'a in fruntea tuturoru miscariloru nationale. De aceea si romanii au tîenutu si tîenu la neaternarea bisericeii loru ortodocse, strensu legata de esistinti'a si neaternarea nationala. De aceea recunósccerea acestei neaternari de catra tóte bisericele ortodocse, a fost aclamata dela o margine a tierii la cealalta, cu vie bucurie. De aceea acestu mare actu s'a consideratu de biseric'a ortodoxa romana, ca un'a din faptele cele mai de capetenie a Domniei gloriose a Prea iubituluu nostru Rege Carol I.*

Dar Monseniorele Palm'a a mai aretatu in epistol'a sa pastoralá, si o recunoscintia a starei actuale de lucruri, stabilita in Romani'a prin constitutiunea nóstra (art. 21), care dice: „ca religiunea ortodoxa a resaritului este religiunea dominantá a statuluu romanu, si ca libertatea tuturoru cultelorú este garantata, incát celebratiunea loru nu aduce o atingere ordinei publice, seau bunelorú moravuri.“

Am espusu tóte cele de mai sus, ca se aretu iubiteloru mei fii duhovnicesci, ca ei nu trebuie sè se nelinitésca de cuvintele cartiei pastorale amintite; cáci credinti'a nóstra temeinicá si nestramutata, catra sant'a nóstra biserica, va intari totdeun'a si in veci pacea nóstra interna si speranti'a, ce avem cu totii in mil'a si bunatatea nemarginita a Domnuluu si Mantuitoruluu nostru Isus Christos. Ér Monseniorele Palm'a, ar face bine, se-si aduca aminte ca biseric'a latina a traitu si traiesce in Romani'a nesuperata de nimeni, numai gratie spirituluu de tolerantia adeveratú crestinesca, a crestineloru ortodocsi.

Charulu Domnuluu nostru Isus Christos, si dragostea lui Dumnedieu si Tatalui, si impartasirea santuluu Duchu, se fie cu voi cu totii.

Data in Palatulu nostru metropolitanu in anulu mantuirei un'a mie opt-sute-opt-diece si siese, lun'a Iunie.

**Buteni la 20. Iunie v. 1886.**

Astadi se tîenú examenulu anualu in scól'a poporala romana de aici, s'a inceputu deminétia la 9 óre in scól'a

prunciloru incepatori, s'a continuatu apoi cu scolarii mai marisiori si s'a terminatu in scól'a de fetitie sér'a la 7 óre.

Tóte trei scolile erau pline de scolari; din oficiu a-fara de inspectorulu cercualu s'a mai prezentatu si comisariulu consistorialu, asijderea cátiv'a invetiatori si preoti dinprejuru, si multi parinti si fruntasi din locu si din comunele invecinate. Scólele erau decorate cu crengi verdi si cu flori, pruncii erau imbracati in vestminte de serbatóre, tienut'a loru esterióra inca prevestea, cá vomu se audimu respunsuri chiare si intiepte. Nici ca ne-am insielatu in acceptările nóstre.

Pruncii mici din scól'a invetiatoriului Ioan Ilica sunt exercitati in cetire si scriere, precum in elementele gramaticii, geografiei, ale scóteii, — cari tóte sunt propuse cu o desteritate adevratu pedagogica, — facu onóre invetiatoriului loru. Din acesti prunci 18 trecu pe altu anu in clas'a a dou'a.

In clas'a a dou'a pruncii sunt mai marisiori, si au respunsu inca si mai multu decât câte sunt pentru ei prescise in regulamentu; gramatic'a au studiat'o intréga, geograf'a, istori'a universalá si a patriei, scóta mentalá si pe tabla, istori'a naturalá si fisic'a, din tóte au respunsu peste asceptare destulu, si nici unu ascultoriu n'a esitu neindestulitu dela esamenu. — Invetiatoriulu G. Popovicu ca si intr'alti ani, asia si in anulu acesta au doveditu ca elevii se potu atrage la scóla prin tractare potrivita, si prin metódu de propunere nimeritu, mai vertosu decât prin sila si prin puterea antistiei comunale.

La scól'a de fetitie inca ascultaramu cu placere respunsurile din tóte obiectele prescise pentru siese clase, si chiar ni-au surprinsu lucrulu de mana alu elevelor, aninatu, pe unu parete din scóla in mai multe bucati, parte din portulu fétitieloru insusi, parte din utensilie de casa, ba fetele de clas'a a 6-a s'au prezentatu mare parte in imbracaminte lucrate de manile loru.

Fia dis'a acést'a intru laud'a diligientei invetiátóre M. Popovicu.

Esamenele preste totu au facutu in multii ascultatori si óspeti cea mai buna impresiune, si eu pentru aceea am afluat de bine a comunicá scirea acést'a, cá se se recunósca ostenele muncitoriloru invetiatori, si se indemne cá si pe viitoriu se-si dee silintia a obtiené laud'a si indestulirea publiculu ce se va presentá la esamenu.

Credu, ca si premiele in suma de 80—90 carticele din editur'a „Tribunei“ impartite de dlu protopopu si inspectoru — s'au impartitu intre scolari, numai cá se-i indemne si mai departe a cercetá scól'a, si a se impreteni cu cetirea de cárti folosítóre.

Fire-aru cá in multe comune se iscusimu atát'a sporiu si interesare pentru invetiatur'a poporulu! G. D.

## D i v e r s e.

\* *Pré Santi'a S'a*, parintele Episcopu alu Caransebesiulu Ioan Popasu, si Ilustrulu domnu Dr. Iosif Galu — rentornendu dela Sibiuu, unde au participatu la siedintiele congresulu nationalu bisericescu, au petrecutu Vineri'a trecuta o jumetate de di in orasiulu nostru. La gara Pré Santi'a S'a parintele Episcopu si dlu Dr. Iosif Galu au fost intempinati de membri consistoriulu si de mai multi onoratori de aici sub conducerea parintelui protosincelu Iosif Goldisiu, — si de aici au fost condnsi la resiedinti'a episcopésca, unde Pré Santi'a S'a si dlu Dr. Iosif Galu au luat prandiulu, ér dupa prandiu au visitatu seminariulu si alumneulu diecesanu, Ilustri óspeti au fost intempinati la scar'a seminariulu de directoriulu institutulu si de profesorii presenti in Aradu precum si de mai multi onoratori, intre cari am vediutu si pre dnii: Ioan Belesiu

advocatu si dep. dietalu, Iosif Galu, jude la tribunalulu reg. din Aradu si altii.

Prea Santi'a S'a parintele Episcopu si dlu Iosif Galu au cercetatu tóte salele de invetiamentu si locuintiele eleviloru, si au remasu deplin satisfacutu de cele vediute. Dela seminariu Prea Santi'a S'a s'a scobóritu in gradina, unde au privitu parculu, si aparatele de gimnastica, ér din gradina a mersu la alumneulu, unde a cercetatu locuintiele eleviloru, si aci si-a esprimat satisfactinnea cu cele vediute.

De aci Pré Santi'a S'a, si dlu Dr. Iosif Galu au mersu la gara inotiti de parintele protosincelu Iosif Goldisiu de membri consistoriulu si de mai multi onoratori, si cu trenulu de seara si-au continuatu calatori'a spre Caransebesiu, si respective Lucaretiu.

Ni-au surprinsu placutu acést'a visita, cu atát mai vertos, cu cât ea a fost facuta precum ni-se spune, cu intentiunea, cá illustri óspeti se se convinga din propri'a intuitiune despre imbunatatirile, ce s'au facutu in timpulu din urma in ceeace privesce invetiamentulu nostru confesionalu — prin ridicarea seminariulu si alumneulu. Ne-a facutu bucuria, ca illustri óspeti au remasu satisfacuti de cele vediute.

Cand scriemu acestea nu putem se ne retienemu, si se nu dãm espressioni si bucuriei, ce o am semtitu, ca am potutu se vedemu pre Prea Santi'a S'a, iubitulu si bine meritatu prelatu alu bisericiei si scólei nóstre, pre parintele Episcopu Ioan Popasu deplin sanatosu si cu tótatari'a si energi'a inimii sale june, a acelei inimii in servitiulu bisericiei si natiunii, carea a ridicatu maretulu gimnasiu romanu din Brasiovu. Se traiésca Prea Santi'a S'a, parintele Episcopu Ioan Popasu! se traiésca ilustrulu dnu Dr. Iosif Galu, se traiésca toti ceice se intereséza de caus'a bisericiei si a scólei!

## C o n c u r s e.

Nepoténdu-se tienea alegerea de preotu — pe parochi'a (III) din **Pecic'a**, in 30. Ianuariu v. a. c. dupa cum se escrie-se concursulu primu, conform dispusetiunei Consistoriale ddo 12. Maiu v. a. c. Nr. 826, se escrie concursu nou cu terminu de alegere pe **20. Iuliu, adeca din'a profetulu Elia**, totu pe langa emolumintele si conditiunile publicate si in numerii 52 an. tr., — si 1 si 2 a. c. ai „Bisericiei si Scólei,“ — si adeca:

### I. E m o l u m i n t e l e :

- 1) Un'a sesiune (estravilanu) comassata din pasculu comunalu ca pamentu nou impartitu de cu rendu, cu adausulu competintiei pasiunarie dupa o sesiune, — in estensiune de 45 jugere (pamentu) de clas'a I.
- 2) O gradina sub vii, din pasiune impartita dupa sesiune, — pamentu aratoriu de clas'a I. in estensiune de 2 $\frac{1}{2}$  jugere.
- 3) Competinti'a de biru dela aprópe 400 case dupa usulu de mai nainte din parochie.
- 4) Stólele indatinatate.

### II. C o n d i t i u n i l e :

Recurentii au se fie romani de nascere, se aiba VIII clase gimnasiali cu maturitate, testimoniu de calificatiune pentru parochii de frunte, se fie in stare a suplini postulu de invetiatoriu la vre-o classa dela scól'a confesionala superióra din locu, anume, va fi indetoratu a instrúá si o classa din scól'a superióra fara vre-o alta remuneratiune.

Apoi au se se presinte in vr'o Dumineca séu serbatóre — pana la diu'a alegerii — la sant'a Biserica spre asi aretá desteritatea in cele rituali, respective oratorice; — recursese pentru parochie adresate catra comitetulu parochialu, se le suscérna protopopulu respective adm. pro-

topopescu alu Aradului Moise Bocsianu in Curticiu — pana in 19. Iuliu exclusivu. — Cele intrande mai tardiu nu se vor considerá!

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu: MOISE BOCSIANU, m. p. adm. protop. alu Aradului.

—□—

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a rom. gr. or. din comun'a F. Varsiandu, cerculu Siriei, cottulu Aradului cu terminulu de alegere pe 6/18. Augustu 1886.

Emolumintele: a) 100 fl. bani gat'a, b) 120 fl. pentru bucate, c)  $\frac{1}{2}$  sesiune paméntu din care dóue jugere e fénatiu, d) 12 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scól'a e) 4 fl. pentru conferintia si trasura gratuita, f) 5 fl. pentru scripturistica, g) 26 pentru curatoratu h) dela inmormentári, unde va fi pofítu 50 cruceri, si in fine cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si tramite petitiunile loru pana 2 Aug. v. a. c. inspectorului Georgiu Popoviciu in Ménes per Gyrok, dovedindu ca sunt romani de religiunea gr. or. ca au prestatu esamenulu de cualificatiune si celu din limb'a magiara cu calculu bunu; ér daca au servitu ca invetiatoriu atestatu de conduita.

Competentii, cari vor documentá ca sunt versati in gradinaritu, stuparitu, precum si acei'a cari vor dovedí ca sunt capaci a instrúá cor pe note vor fi preferiti.

Competentii sunt pofítiti a-se presentá in vre-o dumineca s'au serbatóre in s. biserica din F. Varsiandu spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

F. Varsiandu, la 23. Iuniu 1886 v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu si inspect. cercualu.

—□—

Se escrie de nou concursu pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a Sinitea, cottulu Aradu, inspect. Siri'a, cu terminu de alegere pre 3/15 Augustu 1886.

Emoluminte: 1) Salariu in bani gat'a 150 fl. 2) Optu magi metriche grâu. 3) Optu magi metriche cucuruzu. 4) 10 orgii lemne din care trei sunt pentru scóla. 5) Pentru conferintia 10 fl. 6) Dela inmormentari unde va fi pofítu 50 cr. 7) De scripturistica, curatitulu si incalditulu scólei se va ingrigí comun'a.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si suscerne petitiunile loru pana in 1. Augustu v. a. c. inspectorelui Georgiu Popoviciu, in Ménes per Gyrok, dovedindu ca sunt romani de religiunea gr. or. ca a prestatu esamenulu de cualificatiune si celu de limb'a ungerésca cu calculu bunu, ér daca a servitu deja ca invetiatoriu atestatu de conduita.

Competentii cari vor documentá ca sunt versati in gradinaritu, stuparitu precum si acei'a ce vor dovedí ca sunt capaci a instrúá coru pe note vor fi preferiti.

Competentii sunt pofítiti a se presentá in vro-o dumineca séu serbatóre in s. biserica din Sinitea pentru a dovedí desteritatea in cantu si tipicu.

Sinitea, la 23. Iuniu (4 Iuliu) 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu cercualu.

—□—

Se escrie concursu pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a Aranégú, Cottulu Aradului, inspectoratulu Siri'a, cu terminu de alegere pre 15. Augustu st. v. 1886.

Emoluminte: 1) Salariu in bani gat'a 120 fl. 2) jumetate sesiune de pamentu aratoriu, 3) pentru conferintia 10 fl. 4) pausialu 7 fl. 5) dela inmormentari 60 cr. 6) 12 orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si suscerne petitiunile loru pana in 10. Augustu st. v. 1886. inspectorului Georgiu Popoviciu, in Ménes per Gyrok, dovedindu ca sunt romani de religiunea gr. or. ca a prestatu esamenulu de cualificatiune si celu de limb'a ungerésca, ér déca a servitu deja ca invetiatoriu cu atestatu de conduita.

Competentii sunt pofítiti a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in S. biserica din Aranégú pentru a dovedí desteritatea in cantu si tipicu.

Aranégú, 11/23. Iuniu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu cercualu.

—□—

Pentru deplinirea a loru doue statiuni invetiatoresci din comun'a Chesintiu, si anume a statiunei dela clas'a antaiu si a dou'a se escrie concursu cu terminu de alegere pre 20. Iuliu cal. vechiu anulu curentu, in carea di se va tiené si alegerea. Emolumintele pentru invetiatoriu dela clas'a prima sunt: 300 fl. in bani gat'a, scripturistica 5 fl. diurne la conferintiele invetiatoresci 10 fl. 12 meti bucate, 8 stangini de lemne, cuartiru liberu cu gradina; ér pentru invetiatoriu dela clas'a a dou'a sunt: In bani gat'a 176 fl. si 88 cr., 5 fl. scripturistica, pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. 60 meti de grâu, 14 stengini de lemne, 4 lantie de pamentu, si cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupá statiunea dela clas'a antaiu au se produca testimoniu de cualificatiune pentru statiuni de clas'a a dou'a ér cei pentru clas'a a dou'a testimoniu de cualificatiune pentru statiuni de clas'a prima, si recursele instruite conform dispositiunilor statutului organicu sunt a-se substerne subscrisulu inspectoru de scóle in Ssecsány per Vinga pana la terminulu sus indicatu.

In contielegere cu comitetulu parochialu concerninte:

*Iosif Gradinariu, m. p.*

inspect. scol.

—□—

Pe bas'a conclusului Consistorialu din Oradea-mare de sub Nr. 262. B. a. c. se escrie concursu pentru deplinirea parochiei vacante inbinata cu postulu invetiatorescu din Tárcaiti'a, in tractulu Vascului, cu terminu de alegere pe 20. Iuliu v. a. c.

Salariulu e staveritu in urmatórele: 132 fl. in bani; 20 cubule de bucate; dóue mesuri de pasula; 4 stangeni de lemne pentru preoti-invetiatori, ér pentru scóla câte vor trebui; un'a portie de fênu si un'a de paie dela casa; stolele usuat preotiesci; si cuartiru liberu cu o cânepiste.

Asisderea se publica concursu totu pe 20. Iuliu v. a. c. pentru statiunea invetiatorésca din B. Lazuri, tractulu Vascului, cu emolumintele: 84 fl. in bani; 8 cubule de bucate; 6 stangeni de lemne; cuartiru liberu, si stolele cantorale.

Recursurile ajustate cu documintele recerute vor fi a se trimite pana la 19. Iuliu v. a. c. la subscrisulu protopopu in Beiusiu.

Datu in Beiusiu, la 17. Iuniu v. 1886.

In contielegere cu comitetele parochiale concernente:

*Vasiliu Papp, m. p.*

protop. inspectoru de scóle in tractulu Vascului.

—□—